

Opće izvješće o radu za 2011. godinu

Sadržaj

UVOD.....	4
HAH i Europska unija.....	5
ADMINISTRACIJA I UPRAVLJANJE HAH-a.....	7
Edukacija zaposlenika	9
Međunarodna suradnja	11
Institucionalna suradnja na području RH	13
OPREMANJE HAH-a	14
OSTVARENJE POSEBNOG CILJA–UNAPRJEĐENJA PROCJENE RIZIKA U SUSTAVU SIGURNOSTI HRANE I HRANE ZA ŽIVOTINJE	15
OSTVARENJE PODCILJEVA.....	16
1. PROCJENA RIZIKA.....	16
1.1 Inicijalna procjena rizika	16
1.2 Utvrđivanje štetnih tvari u hrani i hrani za životinje	19

1.2 Unaprjeđenje procesa pružanja znanstvene i tehničke potpore za pripremu i usvajanje mjera RH u području sigurnosti hrane i prehrane ljudi	23
2. USPOSTAVLJANJE NACIONALNE BAZE PODATAKA O PREHRAMBENIM NAVIKAMA I NAJČEŠĆE KONZUMIRANOJ HRANI	26
2.1 Uspostavljanje nacionalne baze podataka o prehrambenim navikama u RH	27
2.2 FP7 Total Diet Study Exposure (TDSEXPOSURE).....	27
3. JAČANJE KOMUNIKACIJE I DIJALOGA.....	29
3.1 Istraživanje o percepciji potrošača o rizicima iz hrane.....	30
3.2 Korišteni komunikacijski kanali HAH-a u 2011. godini.....	31
3.3 Redizajn promotivnih materijala HAH-a.....	36
KONTROLA PROVEDBE PLANA.....	37
PRILOG 1	38

UVOD

Hrvatska agencija za hranu (HAH), kao pravna osoba, je dio sustava sigurnosti hrane Republike Hrvatske i vodeće je tijelo za procjenu rizika u području sigurnosti hrane obavljajući djelatnosti i zadaće propisane čl. 25. i 26. Zakona o hrani (NN 46/07, 55/11).

HAH je za svoj rad odgovoran Vladi RH, a njegovo dosadašnje funkcioniranje isključivo je ovisilo o proračunskim sredstvima.

Realizacija Programa rada HAH-a za 2011.g., promatrana kroz ostvarivanje općeg cilja - **zaštita zdravlja ljudi, životinja i bilja te zaštita interesa potrošača**, postignuta je osiguranjem pretpostavki za odvijanje ukupnih djelatnosti HAH-a (kroz administraciju i upravljanje te opremanje HAH-a) i unaprjeđenjem znanstvene procjene rizika u sustavu sigurnosti hrane i hrane za životinje u RH.

Ispunjavanjem svojih zadaća HAH je izravno doprinijeo uspješnom odvijanju cjelokupnog procesa analize rizika što je rezultiralo primjerenim funkcioniranjem sustava sigurnosti hrane u RH.

Kao jedinstveno nezavisno tijelo uključeno u sustav sigurnosti hrane, HAH je značajno doprinijeo povećanju povjerenja potrošača što pokazuju rezultati istraživanja na reprezentativnom uzorku ispitanika, usporedivi sa rezultatima metodološki jednakih istraživanja u EU.

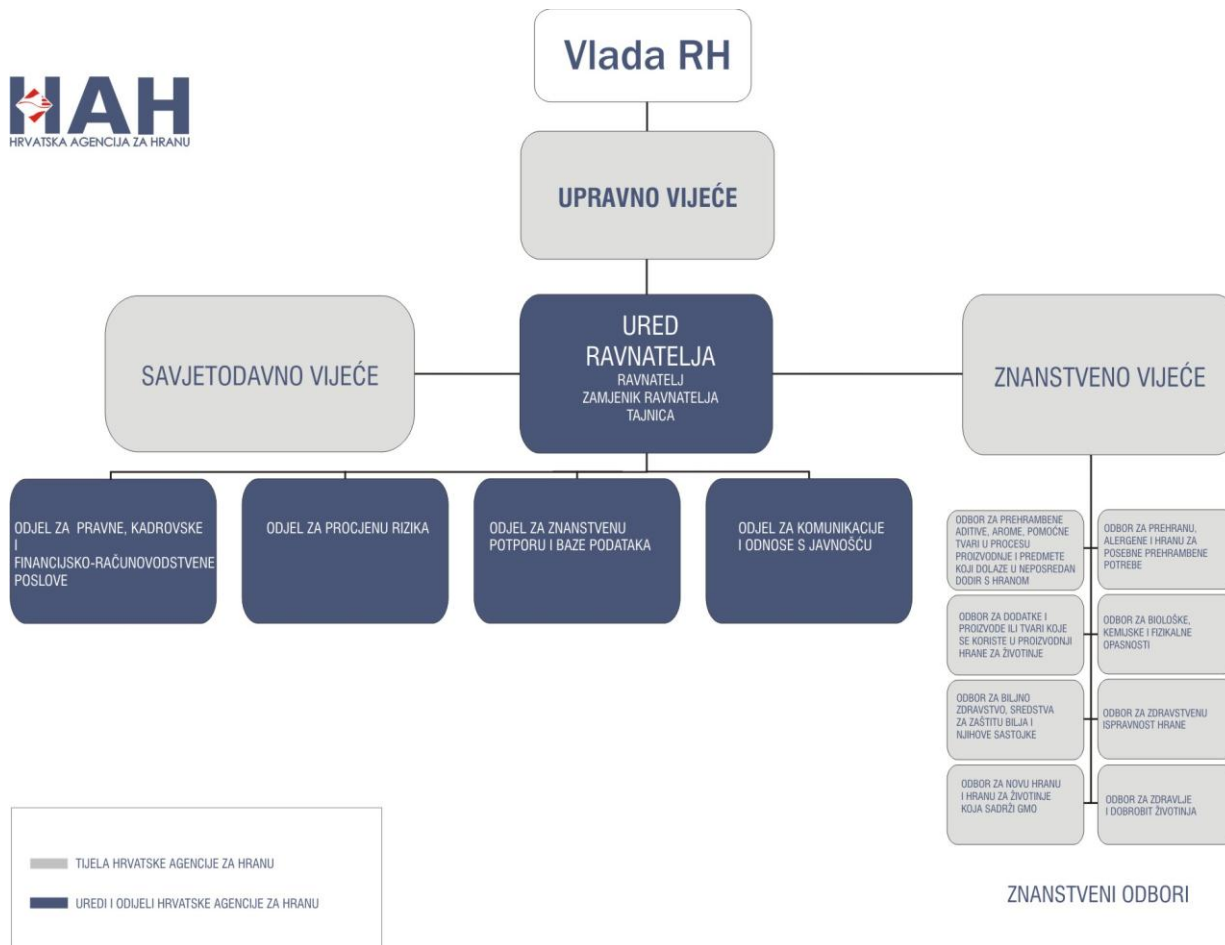
HAH i Europska unija

Osnivanje i stalno institucionalno jačanje HAH-a dio je usvojenih aktivnosti nacionalnog programa za pristupanje Hrvatske Europskoj uniji od 2004. g.

U okviru prepristupnog programa IPA, HAH je i tijekom 2011. bio kontinuirano uključen preko Europske agencije za sigurnost hrane (EFSA) u mrežu europskih institucija sustava sigurnosti hrane. U sklopu europske mreže, HAH je EFSA-ina kontakt točka za razmjenu znanstvenih podataka, te ima imenovane predstavnike u Savjetodavnom vijeću i radnim grupama EFSA-e i koordinatora za EFSA-in prepristupni program. U okviru navedenog djelovanja HAH, u promatranom razdoblju bilježi značajan porast aktivnosti, prvenstveno kroz razmjenu podataka putem Focal Point mreže.

Organizacijska shema HAH-a:

Sve aktivnosti vezane uz realizaciju zadaća i realizaciju godišnjeg Programa rada za 2011.g. odvijale su se, u užem smislu, kroz rad Ureda Ravnatelja te 4 odjela HAH-a, a u širem smislu i kroz sva tijela HAH-a (UV, SV, ZV i ZO/RG).

Realizacija Programa vezanih uz osiguranje pretpostavki za odvijanje ukupnih djelatnosti odnosi se na:

I. ADMINISTRACIJA I UPRAVLJANJE HAH-a

Budući se Program rada za 2011. godinu zasniva na Strateškom planu HAH-a za razdoblje 2009-2013 (usvojen na 17. Sjednici Upravnog vijeća HAH-a), Strateškom planu nadležnog tijela za razdoblje 2011-2013. (usvojen u studenom 2010.) te novom ustrojstvu HAH-a (usvojen na 24. Sjednici Upravnog vijeća HAH-a.), Program rada se morao tijekom 2011. prilagođavati izmijenjenim financijskim uvjetima. Međutim, ipak možemo zaključiti, bez negativnih posljedica na ostvarenje općeg cilja te ispunjenje zadaća HAH-a.

Realizaciju programa vezanih uz osiguranje pretpostavki za odvijanje ukupnih djelatnosti HAH-a na kraju 2011.g. možemo opisati na slijedeći način:

- Provedena je reorganizacija HAH-a. Stari naziv odjela „Odjel analize rizika” nije odgovarao stvarnoj nadležnosti još od 2007., kada je donijet novi Zakon o

hrani. Osim toga, unapređenje procjene rizika i obavještanje o rezultatima procjene rizika, postavljalo je nove zahtjeve u pogledu stvaranja znanstvene potpore i baze podataka, kao i komunikacije o riziku sa svim zainteresiranim stranama. Tako su od jednog nastala tri odjela: Odjel procjene rizika, Odjel za znanstvenu potporu i baze podataka i Odjel za komunikacije i odnose s javnošću.

- Navedena promjena je zahtijevala izradu nove sistematizacije radnih mjesta. Istovremeno zbog usklađivanja plaća u javnom sektoru, došlo je do smanjenja plaća pojedinih zaposlenika, a zbog recesije i do zabrane novih zapošljavanja. Tako se nije mogao ostvariti dio strateškog plana HAH-a za razdoblje 2011.-2013. koji je predviđao povećanje broja zaposlenih u 2011. sa 21 na 23. Broj zaposlenika je ostao isti, tj. zadržao se na 21, unatoč naglašenoj potrebi za daljnjim povećanjem s obzirom na sve veća očekivanja i zahtjeve koji su se postavljali pred stručne i znanstvene kadrove, osobito pred sam ulazak RH u EU.
- Zbog neizvršene statutarne promjene nisu izabrani članovi ZO u novom mandatu prema novim nazivima ZO usvojenih Programom rada za 2011. Od strane UV. Ipak, u starom sazivu održan je jedan sastanak ZO za prehranu, alergene i hranu za posebne prehrambene potrebe, 2 sastanka ZO za zdravlje i dobrobit životinja i 2 sastanka ZO za novu hranu i hranu za životinje koja sadrži GMO.

Za potrebe izrade znanstvenih mišljenja u okviru djelatnosti HAH-a, u prošloj godini su formirane radne grupe, koje su se sastajale više puta prema potrebi, a u kojima su bili osim članova pojedinih ZO i znanstvenici i stručnjaci iz relevantnog područja za određeno znanstveno mišljenje:

- Radna grupa za izradu ZM o smrznutom mesu peradi – 5 sastanaka
- Radna grupa za izradu ZM o fosfatima i polifosfatima u mesnim proizvodima – 2 sastanka
- Radna grupa za izradu ZM o utjecaju na zdravlje proizvoda od konoplje koji se konzumiraju – 4 sastanka
- Radna grupa za izradu ZM o utjecaju amonijaka na zdravstvenu ispravnost proizvoda ribarstva – 2 sastanka
- Radna grupa za izradu ZM vezana za novu hranu (NONI- kapsule, NONI sok, NONI sok 100%) – ukupno 6 sastanaka
- Radna grupa za izradu ZM o označavanju vode navodom "pogodna za pripremu hrane za dojenčad" i tvrdnjama "može imati laksativan učinak" i "može imati diuretski učinak" - 1 sastanak

Radom ZO i RG koordinirali su imenovani koordinatori, viši stručni savjetnici HAH-a.

U 2011. godini su održane 4 sjednice Upravnog vijeća i 6 sjednica Znanstvenog vijeća.

- ***Edukacija zaposlenika***

Obzirom na obavljanje specifičnih poslova vezanih za rizike u hrani i hrani za životinje, zaposlenicima je potrebna stalna edukacija.

Edukacija zaposlenika HAH-a odvijala se u skladu s financijskim sredstvima za 2011. HAH je u 2011. financirala edukaciju 4 zaposlenika na poslijediplomskom doktorskom studiju, 2 na specijalističkom i 1 zaposlenika na specijalističkom diplomskom studiju, kroz školarinu i plaćeni dopust.

U 2011. godini omogućeno je informatičko usavršavanje 1 višeg stručnog savjetnika za Windows 7 i Windows server 2008 sustave.

Tijekom 2011.g. stručno usavršavanje je ostvareno kroz studijske boravke, sudjelovanjem na seminarima i konferencijama te kroz znanstveno-istraživački rad na različitim projektima u okviru financijskih mogućnosti HAH-a ali i u okviru međuinstitucionalne suradnje sa EFSA-om i nacionalnim institucijama za procjenu rizika u zemljama članicama EU na osnovi ugovora:

1. IPA pred-pristupni program “Preparatory measures for the participation of Candidate and Potential Candidate countries in EFSA”
«AGRICULTURAL AQUIS COHESION PROJECT» - projekt sa Svjetskom Bankom
2. Projekt pravnog i institucionalnog usklađivanja u području poljoprivrede s pravnom stečevinom EU – kratkotrajne edukacije financirane sredstvima Nizozemske darovnice (TF070378)

Sudjelovanje na radionicama, kongresima i seminarima (u zemlji i inozemstvu) - navedeno kronološki, nalazi se u Prilogu br.1.

- **Međunarodna suradnja**

HAH je također nastavio održavati dobre radne odnose i suradnju sa značajnim institucijama nadležnim za sigurnost hrane u zemljama članicama EU, kao što je Njemački institut za procjenu rizika (**BfR**) i Mađarska agencija za sigurnost hrane (**MEBiH**) s kojima je na snazi sporazum o suradnji.

Također, kao što je već navedeno, HAH je **Kontakt točka za znanstvenu razmjenu podataka EFSA-e**. Tijekom 2011.g. kroz djelovanje EFSA-ine platforme za razmjenu informacija - Information Exchange Platform (IEP) zaprimljene su 32 informacije na znanje, te 22 zahtjeva za dostavom znanstvenih mišljenja, primjena zakonodavne prakse, i općih praktičnih iskustava na području procjene rizika.

Brojni seminari, radionice, sastanci radnih grupa i kongresi, u organizaciji EFSA-e, pružili su mogućnost prenošenja znanja o metodologijama i prikupljanju podataka neophodnih za uspješno provođenje procjene rizika, kao i u aktivnostima u cilju uspješne komunikacije o riziku.

Hrvatska agencija za hranu (HAH) je nacionalna kontakt točka za **WHO INFOSAN mrežu za sigurnost hrane za Republiku Hrvatsku** koja uključuje 177 zemalja u svrhu razmjene podataka tijekom krize u području sigurnosti hrane.

Na **regionalnoj razini**, HAH je uložio napore na uspostavljanje znanstveno-stručne suradnje s relevantnim institucijama prekograničnih regija. Tijekom 2011. godine uspostavljen je projekt:

- U okviru **IPA Cross-border Co-operation Programme 2007-2013 Hungary-Croatia, "Transnational Innovation Platform from Cropfield to Table"** pokrenuta je suradnja prekograničnih regija, s ciljem uspostavljanja platforme za prijenos znanja i inovativnih tehnologija u proizvodnji hrane te je održana i prva radionica projektnih partnera, Sveučilišta u Kapošvaru, Gospodarske komore grada Kapošvara i Južno-zadunavske regionalne inovacijske agencije s mađarske, te Poljoprivrednog fakulteta u Osijeku i Hrvatske agencije za hranu, s hrvatske strane. Projektom su predviđene tematske radionice, studijski posjeti, izrada baze proizvođača i studije stanja, kao i strategije prekogranične suradnje na području poljoprivredne proizvodnje. Praktična iskustva mađarskih znanstvenika, poljoprivrednih proizvođača i razvojne agencije uvelike će pomoći partnerima s hrvatske strane granice u prilagodbi vlastite proizvodnje zahtjevima europskog tržišta kao i pripremi budućih projekata financiranih od strane Europske unije.

- ***Institucionalna suradnja na području RH***

Hrvatska agencija za hranu (HAH), temeljem Zakona o hrani (NN 46/07, 55/11) je uspostavila u 2011. godini **mrežu institucija** koju sačinjavaju instituti, zavodi, akademska zajednica, laboratoriji i druge pravne osobe uključene u sustav sigurnosti hrane i hrane za životinje u Republici Hrvatskoj.

Cilj nacionalne mreže institucija je uspostaviti okvir za znanstvenu, stručnu i tehničku suradnju koordinacijom aktivnosti, razmjenom informacija, razvojem i provedbom zajedničkih projekata, razmjenom iskustava i najbolje prakse, a u okviru djelatnosti Hrvatske agencije za hranu.

Na nacionalnoj razini od iznimnog je značaja oslanjanje nadležnog tijela na rezultate znanstvene procjene rizika HAH-a, unaprjeđenje suradnje Ministarstva zdravlja i HAH-a u području stavljanja na tržište nove hrane, GM hrane i GM hrane za životinje te sudjelovanje HAH-a u radu Vijeća za GMO.

U okviru stručne i tehničke pomoći nadležnom Ministarstvu, HAH je tijekom 2011. godine imao angažirane predstavnike uključene i u rad povjerenstava:

- Povjerenstvo za izradu Vodiča za označavanje, reklamiranje i prezentiranje hrane
- Povjerenstvo za izradu Višegodišnjeg nacionalnog plana službenih kontrola
- Povjerenstvo za mikrobiološke kriterije.

II. Opremanje HAH-a

U skladu sa smanjenjem finansijskih sredstava uzrokovanoj recesijom i rezanjem proračunskih sredstava HAH-a, neki predviđeni procesi su zaustavljeni, a neki usporeni ili je njihova provedba odgođena, i to slijedom:

- Zbog zabrane zapošljavanja u 2011. nije došlo do zapošljavanja prema strateškom planu kao ni do povećanja poslovnog prostora HAH-a (sadašnji prostor sa pripadajućim uredskim namještajem i ostalom opremom i dalje predstavlja limitirajući čimbenik u daljnjem zapošljavanju).
- Zbog smanjenih finansijskih mogućnosti u 2011. nisu bila osigurana sredstva za planiranu nabavku novih automobila.
- IT aplikacija baza eksperata na web stranici HAH-a nije mogla biti ostvarena zbog nedostataka finansijskih sredstava, kao i Program extranet koji je zamišljen kao mogućnost razmjene dokumentacije između ZO, ZV i UV HAH-a.
- Nadležno ministarstvo uključilo je HAH u izradu rješenja programa koji automatski prikuplja podatke službenih analiza hrane i hrane za životinje odabranih laboratorija. U 2011.g. stvorena je Demo verzija programa te je ista u funkciji, dok se puna verzija programa očekuje u 2012.g. kada bude instalirana na serveru u Ministarstvu poljoprivrede. Program je dijelom financirala i od Hrvatska agencija za hranu.

III. Ostvarenje posebnog cilja –Unaprjeđenja procjene rizika u sustavu sigurnosti hrane i hrane za životinje

Realizacija Programa rada HAH-a, vezano uz ***Posebni cilj – Unaprjeđenje procjene rizika u sustavu sigurnosti hrane i hrane za životinje, ostvarena je sinergijskim djelovanjem novoosnovanih odjela čije su aktivnosti bila usmjerene na 3 podcilja:***

1. Procjena rizika
2. Uspostavljanje nacionalne baze podataka o prehrambenim navikama i najčešće konzumiranoj hrani
3. Jačanje komunikacije i dijaloga

OSTVARENJE PODCILJEVA

1. Procjena rizika

Sukladno članku 25., stavak 3. i stavak 6., članku 26. te članku 37. Zakona o hrani (NN 46/07), jedna od osnovnih zadaća HAH-a je prikupljanje i analiziranje podataka radi karakteriziranja i praćenja rizika, koji imaju izravan ili neizravan utjecaj na zdravstvenu ispravnost hrane i hrane za životinje.

Kako bi realizirala tu zadaću, HAH provodi istraživanja u vidu znanstvenih studija ili pilot projekata koja pokreće na vlastitu inicijativu te donosi znanstvena mišljenja koja predstavljaju njihov rezultat te obrađuje podatke dobivene putem monitoringa hrane i hrane za životinje te službenih kontrola koje služe kao indikator za provedbu daljnjih istraživanja ili davanje mišljenja nadležnom tijelu uzimajući u obzir najnovije znanstvene spoznaje, rezultate istraživanja te rizike u nastajanju.

1.1. Inicijalna procjena rizika

Prema Pravilniku o sustavu brzog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje (NN broj 134/09), HAH daje inicijalnu procjenu rizika unutar 3 sata nakon zahtjeva od nadležnog tijela, a prema RASFF obavijesti.

U okviru navedene obaveze, HAH je tijekom 2011. godine izradio 23 inicijalne procjene rizika temeljem kojih su poduzete određene mjere ili aktivnosti od strane nadležnog tijela.

Tablica 1. Popis inicijalnih procjena rizika u 2011. godini

Redni broj	Datum primitka zahtjeva	Predmet
1.	11.1.2011.	Nedopuštena tvar isofenfos-metil u nasjeckanim sjemenkama bundeve iz Austrije
2.	13.1.2011.	Benzpiren u rafiniranom ulju dobivenom iz uljane repice iz Nizozemske i Francuske/Hitna obavijest
3.	10.2.2011	Migracija primarnih amina iz kuhinjskog pribora iz Kine preko Belgije
4.	10.2.2011	Kloramfenikol (chloramphenicol) u vitaminu D3 kao dodatku hrani za životinje iz Kine ¹
5.	9.3.2011	Migracija kadmija i olova iz šalice za kavu
6.	14.3.2011	Migracija benzofenona i 4-metilbenzofenona
7.	17.3.2011	Histamin u konzerviranoj ribi
8.	23.3.2011	Migracija kroma iz pribora za jelo
9.	28.3.2011	Previsoki sadržaj vitamina i minerala u dječjoj hrani
10.	18.4.2011	Inicijalna procjena rizika za nedeklarirana jaja
11.	9.5.2011	Aflatoksin B1 i okratoksin A u paprici u prahu

12.	30.6.2011	Histamin u skuši
13.	25.7.2011	Salmonella (serotip D) u proteinima tekućih jaja iz Austrije
14.	24.8.2011	Prisutnost sulfitreducirajućih klostridija u izoliranom proteinu soje iz Kine
15.	7.9.2011	Inicijalna procjena rizika za Burek sa sirom – uvoz iz Grčke
16.	16.9.2011	Inicijalna procjena rizika za Salmonellu u svinjskom mesu
17.	30.9.2011	Inicijalna procjena rizika za okratoksin A u žitnim pahuljicama s 8 vrsta žitarica i dodatkom Bifidobacterium Lactis
18.	20.10.2011	Inicijalna procjena rizika za svježe pileće meso
19.	10.11.2011	Inicijalna procjena rizika za prisutnost salmonela u svježem pilećem mesu
20.	29.11.2011	Inicijalna procjena rizika za DON u proizvodima od zobi
21.	1.12.2011	Inicijalna procjena rizika za migraciju formaldehida iz melaminske zdjele porijeklom iz Kine
22.	9.12.2011	Inicijalna procjena rizika za migraciju formaldehida iz grabilica za juhu i umak iz Kine
23.	14.12.2011	Inicijalna procjena rizika za nedeklarirano mlijeko u čokoladnim rižinim vaflima

1.2. Utvrđivanje štetnih tvari u hrani i hrani za životinje

HAH ima jasne smjernice djelovanja uključujući sve teme koje imaju izravan ili neizravan utjecaj na sigurnost hrane i hrane za životinje kao i zaštitu bilja te zdravlje i dobrobit životinja. Kako bi HAH mogao predstavljati neovisno tijelo za znanstvenu procjenu rizika u hrani i neovisan izvor savjeta, nužno je osigurati rezultate službenih kontrola te rezultate monitoringa, kao i znanstvenih studija realiziranih kroz mrežu institucija definiranu Pravilnikom o pravilima uspostave nacionalne mreže institucija u području sigurnosti hrane i hrane za životinje (NN 43/2010) te Pravilnikom o izdavanju znanstvenog mišljenja i pružanju znanstvene i tehničke potpore (NN 130/2009).

U okviru toga, tijekom 2011. godinu pokrenuto je i realizirano nekoliko **znanstvenih studija**:

1. Studija „Analiza i procjena rizika od prehrambenih aditiva u hrani na hrvatskom tržištu“ pokrenuta je na prijedlog Znanstvenog odbora za aditive, arome, pomoćne tvari procesu proizvodnje i predmete koji dolaze u neposredan dodir s hranom i započela je s realizacijom 15. lipnja 2010. godine u trajanju od 2 godine. Završetak je definiran Ugovorom za 15. lipnja 2012. godine. Studija se financira putem projekta sa Svjetskom Bankom „Agricultural Aquis Cohesion Project“.

Tijekom proteklog razdoblja, a sukladno Smjernicama za provedbu studije, zaprimljena su dva izvješća, vezano za prvu i drugu fazu studije. Izvješće za prvu fazu studije odnosi na pitanje identifikacije opasnosti i prioritizaciju prehrambenih aditiva u različitim prehrambenim proizvodima, kako bi utvrdili da li prehrambeni aditiv može predstavljati zdravstveni rizik za tipičnu konzumaciju hrane ili izloženost potrošača. Pri tome se procijenila prisutnost prehrambenih aditiva u hrani kroz prikupljanje podataka o bilanci potrošnje

hrane – produkcija, uvoz i izvoz, metode koje su bazirane na potrošnji u kućanstvima, dnevnik potrošnje hrane, statistiku uporabe – proizvodnja i prekogranična trgovina prehrambenih aditiva i istraživanje u prehrambenoj industriji – uporaba prehrambenih aditiva u prehrambenoj industriji. Izvješće koje se odnosi na drugu fazu obuhvaća analitička izvješća vezano za ispitivanja proizvoda koji su definirani temeljem zaključka prve faze, a uključuju ispitivanja na 5 grupa aditiva – konzervanse, zaslađivače, antioksidanse, boje te grupu koja obuhvaća emulgatore, emulgatorske soli i regulatore kiselosti.

2. Studija „Procjena rizika od mikotoksina u hrani za životinje“ predložena je od strane Znanstvenog odbora za hranu za životinje, a s provedbom je započela 17. svibnja 2011. godine. Financira se putem projekta sa Svjetskom Bankom „Agricultural Aquis Cohesion Project“, a Ugovorom predviđeni završetak provedbe studije je 30. siječnja 2012. odnosno, uz zahtjev za produženje provedbe, 15. veljače 2012. godine.

Sukladno planiranim aktivnostima, realizirane su dvije od tri faze studije koje obuhvaćaju analiziranje registriranih proizvođača krmnih smjesa i zastupljenosti njihovih proizvoda na tržištu hrane za životinje, određivanje reprezentativnog broja uzoraka, uzorkovanje metodom slučajnog uzorka, dostavljanje uzoraka u laboratorij, utvrđivanje koncentracije određenih mikotoksina u hrani referentnom metodom (ELISA) te obrada podataka statističkim metodama korištenjem računalnog statističkog paketa.

3. Studija „Određivanje izloženosti tradicionalno držane domaće svinje za protozoon *Toxoplasma gondii*“ provedena je tijekom 2011. godine na prijedlog Znanstvenog odbora za biološke, kemijske i fizikalne opasnosti, a financirana

je sredstvima Hrvatske agencije za hranu.

S obzirom da je toksoplazmoza invazijska bolest koju uzrokuje crijevni mačji protozoon *T. gondii.*, pretpostavlja se da je izloženost ljudi ovom protozoonu osobito velika u tradicionalnim svinjogojskim područjima Hrvatske, gdje se i dalje njeguje tradicionalni način pripreme suhomesnatih proizvoda. Opasnost od toksoplazmoze naznačila je i EFSA u svom izvješću za 2009. godinu. O učestalosti toksoplazmoze u Hrvatskoj dostupno je vrlo malo podataka kako u ljudi tako i životinja, a osobito kada se govori o domaćoj svinji, uzgojenoj na tradicionalni način te samim time izloženoj mogućim izvorima invazije. Istraživanje je provedeno na nasumice odabranoj populaciji svinja držanih u obiteljskim gospodarstvima u sklopu četiri županije, Vukovarsko – srijemskoj, Osječko – baranjskoj, Brodsko – posavskoj i Virovitičko - podravskoj. Za to je sakupljeno 400 uzoraka krvi, 80 po županiji. Uzorci krvi su pretraženi komercijalnim imunoenzimskim testom. Istovremeno je provedeno anketiranje vlasnika obiteljskih gospodarstava kako bi se sakupili podaci o prosvječenosti. Istraživanjem je dokazana vrlo velika izloženost protozoonu koja se negdje kretala i do 75%, međutim treba naglasiti da je ovaj podatak u suprotnosti s epidemiološkim izvješćima o pojavi toksoplazmoze u ljudi. Iz dobivenih rezultata proizlazi potreba za dodatnim istraživanjima kojima bi se trebala detaljnije odrediti seroprevalencija u ljudi u području zahvaćenom ovom studijom. Za razumijevanje problema bit će potrebno izvršiti i detaljniju genetsku tipizaciju toksoplazmi izdvojenih iz seropozitivnih svinja. Očekivano, analiza podataka dobivenih anketiranjem ljudi pokazala je vrlo nisku razinu prosvječenosti.

4. Studija „Utjecaj antibiotika u uzorcima svježeg mlijeka na zdravlje potrošača“ završena je u studenom 2011. godine. Provoditelj studije bio je Hrvatski veterinarski institut. Uzorkovanje je provedeno na malim individualnim mliječarskim farmama u 5 hrvatskih županija: Vukovarsko – srijemskoj, Osječko-baranjskoj, Požeško slavonskoj, Varaždinskoj i Krapinsko-zagorskoj.

Rezultati studije su pokazali kako niti u jednom od analiziranih uzoraka nije utvrđena koncentracija ostataka veterinarskih lijekova iznad najviših dopuštenih količina utvrđenih hrvatskim odnosno europskim zakonodavstvom. Nadalje, izračunate procjene unosa određivanih lijekova mlijekom su za 20 – 1640 puta niže od zadanih prihvatljivih dnevnih količina unosa koje definiraju EMEA i WHO. Stoga se na temelju dobivenih rezultata može zaključiti kako veterinarski lijekovi ne predstavljaju toksikološki rizik za potrošače u RH.

5. Studija „Procjena rizika od teških metala u mesu divljači na zdravlje potrošača“ inicirana je od strane HAH-a temeljem problema koji su nastali tijekom 2007. godine na području Virovitičko –podravske županije zbog nalaza o prekomjernim koncentracijama teških metala u mesu divljači. Aktivnosti koje su u to vrijeme poduzimane uključivale su formiranje kriznog stožera koji se nekoliko puta sastajao po istom pitanju, a kao jedan od zaključaka bio je da studiju o procjeni sigurnosti od teških metala u mesu divljači treba izraditi Hrvatska agencija za hranu. Međutim, do službenog zahtjeva od strane nadležnog tijela nikada nije došlo te je HAH u proljeće 2008. samoinicijativno pokrenula zahtjev za provođenjem ove studije. Nakon provedenog javnog natječaja u rujnu 2008., za nositelja studije izabran je Poljoprivredni fakultet u Osijeku, dok je izvođač analiza bio Hrvatski veterinarski institut, Zagreb. Studija je započela u siječnju 2009. godine, a planirano vrijeme trajanja provedbe bilo je godinu dana. Međutim, kako se tijekom prve godine, zbog plana lovno-gospodarskih osnova za odstrelom jelenske i srneće divljači nije mogao realizirati predviđeni broj uzoraka navedene divljači, nego samo svinjske divljači, vrijeme provedbe studije je prolongirano. U okviru završnog izvješća koje je dostavljeno koncem 2011. zaključeno je kako divljač predstavlja važan bioindikator stanja onečišćenosti staništa, tla i vode, šumskih i poljoprivrednih površina, u kojima divljač boravi, a sukladno tome i hrane koju ljudi konzumiraju. Međutim, na temelju statističkih podataka o

konzumiranoj količini mesa divljači u Hrvatskoj, provedenih anketa o konzumiranju mesa divljači, kao i rezultata analiza o koncentraciji toksičnih elemenata u mesu divljači u ovom trenutku ne može se govoriti o značajnom riziku od teških metala pri konzumiranju mesa divljači.

Na temelju dobivenih rezultata HAH će izraditi znanstvena mišljenja, kao potporu nadležnom tijelu za pripremu i usvajanje mjera u RH u području sigurnosti hrane.

1.3. Unaprjeđenje procesa pružanja znanstvene i tehničke potpore za pripremu i usvajanje mjera RH u području sigurnosti hrane i prehrane ljudi

Nastavno na prethodni način ostvarivanja cilja, a također uzimajući u obzir Pravilnik o izdavanju znanstvenog mišljenja i pružanju znanstvene i tehničke potpore (NN130/09), HAH ima zadatak donositi znanstvene dokumente na zahtjev nadležnog tijela, ali i na vlastitu inicijativu.

U tom kontekstu realizirana su sljedeća **znanstvena mišljenja**:

- Znanstveno mišljenje o kvaliteti smrznutog mesa peradi (pureće i pileće) uz mogućnost provedbe određenih istraživanja za potrebe donošenja konačnog mišljenja
- Znanstveno mišljenje o utjecaju na zdravlje proizvoda od konoplje koji se mogu konzumirati (ulje sjemenke)
- Znanstveno mišljenje o zdravstvenoj ispravnosti i upotrebljivosti za prehranu ljudi mesa zaklanih svinja iz čijih uzoraka bakteriološkom pretragom nije izdvojena bakterija *Brucella sp.* ali su za života dale pozitivnu reakciju na brucelozu imunoenzimskim testom
- Znanstveno mišljenje o mogućnosti nalaženja GMO-a u hrani

- Preliminarno ZM o utjecaju amonijaka na zdravstvenu ispravnost proizvoda ribarstva
- Znanstveno mišljenje o stavljanju nove hrane na tržište RH - NONI kapsule

Popis i status Znanstvenih mišljenja nalazi se na web stranici HAH-a (Upisnik znanstvenih mišljenja).

Osim navedenog, u izradi su sljedeća znanstvena mišljenja:

- Znanstveno mišljenje o procjeni sigurnosti od polifosfata u mesu i mesnim proizvodima
- Znanstveno mišljenje o kvaliteti smrznutog svinjskog mesa
- Znanstveno mišljenje o stavljanju nove hrane na tržište RH - THAI NONI sok
- Znanstveno mišljenje o stavljanju nove hrane na tržište RH - THAI NONI 100% sok
- Znanstveno mišljenje: Označavanje vode navodom "pogodna za pripremu hrane za dojenčad" i tvrdnjama "može imati laksativan učinak" i "može imati diuretski učinak"
- Znanstveno mišljenje o migraciji epoksidiranog ulja soje (ESBO) s poklopca staklenki tapenade od zelenih maslina

Sadržaj i status navedenih znanstvenih mišljenja, kao i planirano vrijeme za njihovo dovršenje, vidljivo je na web stranicama HAH-a.

Znanstvena mišljenja HAH-a vezana uz dobrobit i zdravlje životinja trebala bi biti od pomoći upravljačima rizika pri utvrđivanju metoda kojima bi se životinjama smanjila nepotrebna bol, patnja i stres te kojima bi se povećala razina njihove dobrobiti ondje gdje je to moguće.

U okviru ovog cilja HAH je, kao pridružena članica, uključena u dva projekta:

1. Projekt GPP G2G09HR91- Implementacija direktive 1999/74/EC o zaštiti kokoši nesilica na području Republike Hrvatske. Projektni plan je pripremljen od strane Ministarstva poljoprivrede, prirode i kvalitete hrane, (*GENERAL INSPECTION SERVICE*) Nizozemske službe opće inspekcije i Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja – Uprave za veterinarstvo.
2. Projekt o zaštiti životinja na farmama - regionalni projekti (Hrvatska, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Makedonija, Albanija, Srbija i Kosovo) koji je pokrenut od strane *Kraljevskog društva za prevenciju okrutnosti na životinjama (RSPCA)*, a koji se odnosi na uspostavu sustava procjene udovoljavanja farmi propisanim EU uvjetima s obzirom na dobrobit životinja (transponiranim u nacionalno zakonodavstvo).

Sudionici u projektima bili su Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska veterinarska komora, Hrvatska agencija za hranu i Hrvatski zavod za poljoprivrednu savjetodavnu službu.

Oba projekta su završena, a u okviru Projekta GPP G2G09HR91- Implementacija direktive 1999/74/EC o zaštiti kokoši nesilica na području Republike Hrvatske, u studenom 2011. godine, u Zagrebu je održana završna konferencija.

2. Uspostavljanje nacionalne baze podataka o prehranbenim navikama i najčešće konzumiranoj hrani

Podatci o prehranbenim navikama i sastavu hrane predstavljaju važan korak za unaprjeđenje i provedbu procjene rizika od hrane. Iz tog razloga potrebno je:

- uspostaviti nacionalnu bazu podataka prehranbenih navika, i
- bazu podataka o potrošnji i sastavu hrane koja se konzumira u RH.

Korist od ovakve baze podataka, u budućnosti, je višestruka, kako za HAH, tako i šire za sve sudionike u sustavu sigurnosti hrane u interesu zaštite potrošača.

Europska agencija za sigurnost hrane (EFSA) pokrenula je 2010. godine projekt “The pan-European survey plan” koji planira završiti do 2017. Istraživanje bi trebalo dati detaljne, harmonizirane i visoko kvalitetne podatke o prehranbenim navikama i potrošnji hrane u cijeloj Europi.

S obzirom na pripreme Hrvatske za ulazak u EU te očekivano sakupljanje i usklađivanje baza podataka iz područja sigurnosti hrane, HAH je u 2011.g. poduzela dvije izrazito značajne aktivnosti:

2.1. Uspostavljanje nacionalne baze podataka o prehrabnim navikama u RH

HAH je pokrenuo projekt o prehrabnim navikama u RH. Projekt se sastoji od dva vala terenskog istraživanja koje se provodi kroz dvije sezone, a financiran je proračunskim sredstvima HAH-a.

Prvi val terenskog istraživanja proveden je u 2011. g. na reprezentativnom uzorku od 1000 ispitanika dobne kategorije od 18-65 godina, metodologijom 24-satnog prisjećanja, upitniku o učestalosti konzumacije, katalogu porcija i preporukama EFSA-e (2009; 7(12):1435).

Prikupljeni „sirovi“ podaci iz 2011. g. obrađeni su i pripremljeni korištenjem EFSA-ine klasifikacije FOODEX za statističku obradu koja će se provesti u 2012. g.

2.2. FP7 Total Diet Study Exposure (TDSEXPOSURE)

HAH se početkom 2011.g. uključio kao partner na znanstveni projekt FP7 Total Diet Study Exposure (TDS EXPOSURE) sa internacionalnim konzorcijem koji uključuje 26 institucija iz 19 europskih zemalja, većinom zemlje EU te RH i Turska kao zemlje kandidatkinje za EU. Projekt vodi Francuska Agencija Anses (Agence nationale de securite Sanitaire de l'alimentation, de l'environnement et du travail).

Cilj projekta je harmoniziranje metoda za procjenu ukupne izloženosti kontaminantima porijeklom iz hrane u onom obliku u kojem se hrana konzumira.

Krajnji rezultat projekta je uspostava nacionalnih centara za TDS, te stvaranje Eu mreže institucija za TDS.

HAH je, na nacionalnoj razini uložio dodatne napore na aktivnosti koje doprinose unapređenju postojeće baze podataka. Kontinuiranim prikupljanjem podataka i pronalaženjem novih mogućnosti i izvora podataka, dugoročno se jača znanstvena potpora procjeniteljima rizika.

Stvaranje korisne baze znanstvenih podataka, preduvjet je za primjerenu potporu znanstvenoj procjeni rizika.

U 2011.g. kreirane su tablice za godišnja izvješća laboratorija za službene kontrole, prikupljali podatci (mjesečna izvješća) Gradskog ureda za zdravstvo i branitelje grada Zagreba, Odjela za zdravstvenu ekologiju, prikupljali podaci s HAH web upisnika hrane obogaćene nutrijentima, podatci dobiveni iz znanstvenih studija i pretraživanjem relevantnog web prostora.

Izrađena je baza dokumenata: - sa 4 grupe dokumenata koje su podijeljene na nekoliko razina (proceduralni, znanstveni, dokumenti osiguranja kvalitete i izlazni dokumenti HAH-a). U bazi se trenutno nalazi oko 600 dokumenata, te se kontinuirano nadopunjuje novim.

Prikupljena baza dokumenata u 2011. g., kao i način njezinog korištenja bit će prezentirani procjeniteljima rizika u 2012. g.

Osim toga, prikupljanje podataka i stvaranje baza podataka bit će omogućeno funkcionalnom nadogradnjom CRO RASFF ICT rješenja, financiranog od strane Nadležnog ministarstva kroz projekt „Croatian Agricultural Acquis Cohesion Project (CAACP)“. HAH je sudjelovao u pružanju tehničke pomoći pri realizaciji onog dijela programa koji mu omogućuje prikupljanje potrebnih podataka i razmjenu informacija. Projekt je jednim dijelom financiran i sredstvima HAH-a.

3. Jačanje komunikacije i dijaloga

Hrvatska agencija za hranu provodi komunikacijsku strategiju (za razdoblje od 2011. - 2013.) kroz 3 ključna međusobno povezana cilja:

- *Vidljivost*: izgraditi svijest o HAH-ovoj misiji i znanstvenoj ekspertizi
- *Jednostavnost*: povećati jasnoću HAH-ove komunikacije
- *Usklađenost*: unaprijediti međusobnu povezanost u komunikaciji rizikom u zajednici, sa svim institucijama u sustavu sigurnosti hrane

Hrvatska agencija za hranu u sklopu komunikacijskih aktivnosti, tijekom 2011. godine je:

- Sukladno Zakonu o hrani (46/07, 55/11) sudjelovala u procesu obavještanja o riziku: osiguravala da javnost i sve zainteresirane strane dobiju pouzdanu informaciju iz svoje djelatnosti tj. izvještavala o rezultatima procjene rizika, te obavještavala nadležno tijelo ako ima eventualnih saznanja o pojavi rizika i interaktivno izmjenjivala informacije u vrijeme procesa analize rizika. Stalnim kontaktima sa upraviteljima rizika u RH i procjeniteljima rizika u zemljama članicama, ali i drugim zainteresiranim stranama na europskoj razini, Hrvatska agencija za hranu prije svega ima za cilj osigurati pravovremene i relevantne informacije iz svoga djelokruga i o pitanjima sigurnosti hrane općenito.

Ova zadaća HAH-a posebno je došla do izražaja tijekom kriza koje su potresale Europu tijekom 2011. Godine (dioksin i *E.coli*) kada je HAH proaktivno, na dnevnoj razini, komunicirao s relevantnim dionicima kroz sve komunikacijske kanale HAH-a.

- Svakodnevno komunicirala sa dionicima s ciljem edukacije i prevencije rizika u hrani i hrani za životinje

3.1. Istraživanje o percepciji potrošača o rizicima iz hrane

Stalni i temeljni cilj komunikacije HAH-a, sukladno strateškom planu HAH-a je učvrstiti povjerenje u HAH i sustav sigurnosti hrane u Hrvatskoj. Stoga je HAH nastavio pratiti i nastojao utvrditi percepciju rizika potrošača te je tijekom 2011. godine, u suradnji s agencijom Ipsos Puls proveo veliko terensko istraživanje o percepciji potrošača o rizicima iz hrane. Istraživanje je provedeno na reprezentativnom uzorku od 1000 ispitanika od 18-64 godine, na području cijele Republike Hrvatske.

Navedeno istraživanje, jednako je Eurobarometar istraživanju „*Food-related risks*“ koje je provedeno na zahtjev Europske komisije u zemljama Europske unije tijekom lipnja 2010. godine, a dalo je korisne podatke o percepciji građana o rizicima iz hrane te njihovom povjerenju u nadležne institucije u sustavu sigurnosti hrane. Ovim istraživanjem je Hrvatska postala prva država izvan EU u kojoj je provedeno istraživanje jednako kao i u zemljama EU.

Svrha istraživanja je i da HAH, zajedno sa nadležnim institucijama, prati javnu percepciju rizika i potencijalnu reakciju na rizik, jer razvoj uspješne komunikacije rizikom podrazumijeva duboko poznavanje ciljane publike, njihovu razinu svijesti i razumijevanja o pitanjima sigurnosti hrane. Dobiveni rezultati također će biti od velike koristi, pri drugom valu istraživanja, koji će se provesti kada Hrvatska postane članica EU i bude obuhvaćena istim istraživanjem od strane Europske komisije. Navedeni rezultati, bili su predstavljeni na 5. Konferenciji o sigurnosti i kakvoći hrane u organizaciji Hrvatske gospodarske komore.

3.2. Korišteni komunikacijski kanali HAH-a u 2011. godini

Komunikacija se je, tijekom 2011. godine, i nadalje razvijala u 2 smjera:

HAH ↻ DIONICI

- Tijekom 2011. godine planirana je **rekonstrukcija stranice** (www.hah.hr), uvođenje novih podizbornika namijenjenih potrošačima te i nadalje kontinuirano osvježavanje stranice praćenjem aktualnosti u području sigurnosti hrane

Promjene web stranice iako predviđena planom rada za 2011 godinu nije do kraja realizirana. Odjel za komunikaciju i odnose s javnošću odredio je željeni sadržaj nove web stranice i novi željeni dizajn. Svi dosadašnji sadržaji na web stranici upravljani su pomoću po narudžbi rađenog programa za upravljanjem sadržajem - BNC (custom CMS-a). Pomoću BNC-a se na staroj web stranici upravljalo i programima za Mrežu institucija te Upisnikom znanstvenih mišljenja. Testnim prijelazom na novu web stranicu uočilo se da BNC nije kompatibilan sa novim dizajnom i novim sadržajem (ispad teksta izvan margina dizajna, nesimetričan prikaz mreže institucija i sl.) te se mora programirati poseban dodatni programski modul za BNC kako bi dosadašnji sadržaj imao željeni prikaz.

U prvj polovini 2012. godine biti će u potpunosti izrađena i funkcionalna nova web stranica.

Postojeća web stranica i nadalje se kontinuirano osvježava te su učinjeni sadržajni pomaci u engleskoj verziji web stranice.

- **Izdavanje edukativnog materijala** (brošura, informativnih letaka) o važnim i aktualnim pitanjima iz područja sigurnosti hrane, te distribucija i promocija postojećih letaka i priručnika.

Tijekom 2011. godine izdan je slijedeći edukativni materijal, te vezano za njega održane slijedeće komunikacijske aktivnosti:

Brošura - Kako čitati podatke na prehrambenim proizvodima?

Na primjeru jednog proizvoda dan je pregled obaveznih oznaka na deklaraciji prehrambenih proizvoda. Na velikoj slici proizvoda istaknute su sve oznake, a poslije u posebnim okvirima pobliže, zasebno pojašnjena svaka oznaku sa slikovnim primjerom. Brošura je predstavljena na obilježavanju Dana potrošača na Konferenciji „Provedba politike zaštite potrošača - edukacija i informiranje potrošača“, 10. ožujka 2011. godine u Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva te razdijeljena regionalnim centrima udruge potrošača.

Memo karte: Piramida pravilne prehrane

Cilj je bio napraviti memo karte edukativnog sadržaja, u kojima će se jednostavno pojasniti što znači pravilna piramida prehrane uz navedene primjere pojedinih kategorija hrane. Iako piramida pravilne prehrane ima 4 kategorije odlučeno je da se koriste crvena, žuta i zelena boja za kategorije hrane kako bi se asocirala svjetla semafora za pojedinu kategoriju hrane. Memo karte su podijeljene sudionicima Ljetnih kampova: Open Fun Fudball Schools, dok se za 2012. godinu planiraju distribuirati vrtićima u sklopu predviđenog Pilot projekta.

MUP Bojanka, prilog

U edukativnoj bojanki o pravilnom ponašanju u prometu HAH je sudjelovao sa edukativnom porukom „kao što se pridržavamo pravila u prometu tako bismo se trebali pridržavati određenih pravila prilikom izbora hrane“. Slika se sastoji od dječaka koji upućuje djecu da obojaju kategorije hrane po principu svjetla semafora. Iako piramida pravilne prehrane ima 4 kategorije odlučeno je da se koriste crvena, žuta i zelena boja za kategorije hrane kako bi se asocijala svjetla semafora. Bojanke su podijeljene učenicima nižih razreda osnovnih škola.

Predstavljanje priručnika „Kemijske i fiziološke opasnosti u hrani“

Tijekom ožujka 2012. u Hrvatskoj gospodarskoj komori u Zagrebu, predstavljen je priručnik „Kemijske i fizikalne opasnosti u hrani“.

Također je, povodom Dana zaštite potrošača, u Ministarstvu gospodarstva, napravljena **promocija postojećih letaka HAH-a** koje su podijeljene udrugama potrošača diljem Hrvatske.

- Tijekom 2011. godine ostvarena je i nadalje direktna komunikacija sa svim dionicima, *organiziranjem znanstveno stručnih skupova, okruglih stolova i edukacijskih radionica* vezano za teme iz područja sigurnosti hrane te *obilježavanje značajnih dana*, koje se obilježavanju na lokalnoj, nacionalnoj i svjetskoj razini.
HAH je tijekom 2011. godine obilježio:

Svjetski dan potrošača (ožujak):

Na centralnom obilježavanju Dana zaštite potrošača i Konferenciji „Provedba politike zaštite potrošača - edukacija i informiranje potrošača“, 10. ožujka 2011. u Ministarstvu gospodarstva u Zagrebu, podijeljene su brošure „Kako čitati podatke na prehrambenim proizvodima“.

Svjetski dan zdravlja (travanj):

HAH se pridružio inicijativi Svjetske zdravstvene organizacije i Ministarstva zdravlja, te na trgovima u Osijeku i Zagrebu, 7.travnja 2011. godine sudjelovao promotivnim štandom. Na štandu su bile podijeljene brošure „Ljeto i salmonele“. Štand je naišao na velik interes potrošača, građana grada Osijeka i Zagreba.

Organizacija Okruglog stola "Gospodarski i zdravstveni mikotoksinski rizici", IV. Mikrobiološki kongres, Primošten, listopad 2011.

Svjetski dan hrane (listopad):

I ove godine, HAH je, zajedno sa FAO-om organizirao, centralno nacionalno obilježavanje Svjetskog dana hrane. Tim povodom, 25. listopada, održan je međunarodni skup pod FAO geslom „*Cijene hrane – od krize ka stabilnosti*“. Uz eminentne domaće i inozemne predavače (iz institucija: FAO Budimpešta; EFSA Parma; Ministarstvo poljoprivrede Republike Francuske, Pariz; Ministarstvo poljoprivrede RH, PBF, Zagreb; HAH, Osijek), na skupu je

prisustvovalo oko 130 stručnjaka i znanstvenika, a bili su prisutni i visoki uzvanici iz sustava sigurnosti hrane Republike Slovenije. Skup je održan pod pokroviteljstvom Ministarstva poljoprivrede i Vlade RH, a imao je i značajnu medijsku popraćenost te je na njemu prisustvovalo 16 predstavnika medija.

Suorganizacija TAIEX radionice (studeni)

HAH je u svojstvu nacionalnog suorganizatora sudjelovao u organizaciji TAIEX radionice na temu kontrola, monitoring i dijagnostika trihinele i parazitskih bolesti prenosivih hranom na kojoj je, 7. studenoga prisustvovalo ukupno 125 predstavnika nadležnih institucija u RH. Nadalje, predstavnik HAH-a je 13. prosinca sudjelovao na radnom sastanku TAIEX kontakt točke za Hrvatsku s voditeljem TAIEX odjela za poljoprivredu i sigurnost hrane, pri Europskoj komisiji, na kojem se raspravljalo o planovima implementacije TAIEX tehničke i financijske pomoći za 2012. godinu. HAH je za 2012. godinu predložio organizaciju tri tematske radionice i dva studijska putovanja iz područja vlastite nadležnosti.

Promicanje integriranog sustava sigurnosti hrane „od polja do stola“ (rujan-listopad)

Hrvatska agencija za hranu je, zajedno sa Ministarstvom poljoprivrede, Centrom za kvalitetu HGK i Udruženjem GS1 Croatia, sudjelovala na GS1 Projektu – „Sljedivost u sigurnosti hrane“ na 5 regionalnih seminara u Osijeku, Koprivnici, Splitu, Puli i Zagrebu. Seminari su bili namijenjeni tvrtkama koje proizvode, prerađuju, pripremaju, distribuiraju, uslužuju ili na bilo koji drugi način posluju s hranom, nadležnim inspekcijama, laboratorijima i drugim

poslovnim subjektima u prehrambenom lancu. HAH je, na održanim seminarima, ukazao na ulogu sljedivosti u funkciji procjene rizika. Edukacija je naišla na velik interes zainteresiranih strana, a prema ocjenama korisnika, pokazala se izrazito svrsishodnom, posebno zbog mogućnosti razmjene znanja i iskustava.

DIONICI HAH

I u 2011. godini nastavlja se komunikacija na inicijativu potrošača, putem posebne mail adrese za upite potrošača info@hah.hr te besplatnog potrošačkog telefona (0800 0025).

Tako je, tijekom 2011. godini, zaprimljeno i odgovoreno na 181 upit potrošača te 47 novinarska upita.

3.3. Redizajn promotivnih materijala HAH-a

Promijenjen je vizualni identitet HAH posjetnica, rokovnika te osmišljen vizualni identitet HAH čestitki/pozivnica.

KONTROLA PROVEDBE PLANA

Hrvatska agencija za hranu teži postati istaknuta institucija u području sigurnosti hrane u Republici Hrvatskoj, prepoznatljiva po znanstvenom i stručnom pristupu procjeni rizika zdravstvene ispravnosti hrane i hrane za životinje te stalnoj brizi, na tom području, za sve zainteresirane strane.

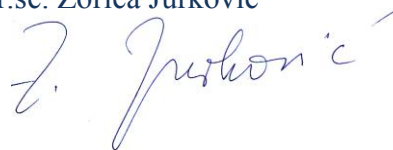
HAH mjeri i određuje svoju ukupnu uspješnost primjenjujući i unapređujući sustav upravljanja kvalitetom temeljen na zahtjevima međunarodne norme unutrašnjom i vanjskom kontrolom provedbe plana.

Kontrola provedbe i realizacije općeg i posebnog cilja postiže se primjenom sustava upravljanja kvalitetom temeljenog na zahtjevima međunarodne norme ISO 9001:2008.

2011. godine izvršena je recertifikacija ISO sustava, koja je potvrdila da je sustav upravljanja HAH-a potpuno usklađen sa normom ISO 9001:2008

U Osijeku, ožujak 2011.

RAVNATELJICA:
Dr.sc. Zorica Jurković

PRILOG 1

Sudjelovanje na radionicama, kongresima i seminarima (u zemlji i inozemstvu) - navedeno kronološki

- 2nd International Risk Assessment Conference, A Global Risk Assessment Dialogue, siječanj 2011., Brussels, Belgija
- IPA 2007 "Further capacity building in the area of Plant Protection and Pesticides residues "Trening post-reg. Control residues, veljača 2011., Zagreb,
- "Trihinelozu u Hrvatskoj - kako dalje?", veljača 2011., Vinkovci
- „Global Food Safety Conference“, 16.-18. veljače 2011., London, Velika Britanija,
- FOCUS BALKANS 1st OPEN SEMINAR "FOCUS on FOOD consumers in the Balkans", Beograd
- 5. Nacionalni sastanak FP7 projekta Focus –Balkans, 14. travnja 2011., Zagreb
- PA 2008 Provedba oralne vakcinacije lisica u RH, Podrška kontroli i iskorjenjivanju bolesti životinja u HR, travanj 2011., Zagreb,
- 5. Konferencija o sigurnosti i kakvoći hrane, 16.-18. svibnja 2011., Opatija, Hrvatska,
- 4. Međunarodni znanstveni-stručni skupa „Poljoprivreda u zaštiti prirode i okoliša“ u organizaciji Agroglasa, 1.-3. lipnja 2011., Vukovar
- FP7 radionica i informativni dan, Područje energije, okoliša, hrane, poljoprivrede i ribarstva i biotehnologije, Osijek, lipanj 2011.
- Međunarodna radionica o mogućnostima izgradnje mreže na Balkanu, Teramo, lipanj 2011.
- TAIEX Workshop on Risk Management, 7. srpnja 2011., Zagreb
- Radionica o mogućnosti korištenja fondova EU kroz model prekogranične suradnje sa Republikom Srbijom, 6. rujna 2011., Osijek
- FAO/WHO training course „Strengthening capacities for effective participation in Codex process and use of Codex standards, guidelines and recommendations“, Durres, rujna 2011.

- FP7 FOCUS Balkans Projekt "Tržište ekoloških proizvoda zemalja zapadnog Balkana", rujan 2011., Zagreb
- 7th International Conference on Predictive Modelling of Food Quality and Safety (ICPMF7), 12-16. rujna 2011, Dublin, Irska
- European Commission, Joint Research Centar, Training course: „Science Communication for Public Debate“, 26. -28. rujna 2011., Ispra, Italija,
- Konferencija "Scientific Support for Food Security and Global Governance", 28. rujna 2011., Brussels, Belgija
- EVIRA "Seminar on Risk Assessment", listopad 2011., Helsinki, Finska
- TAIEX radionica o procjeni rizika od ostataka pesticida, 3.- 4. listopada 2011., Zagreb
- Znanstveno stručni skup "Voda i javna vodoopskrba", 05. listopada 2011., Vinkovci
- Radionica u sklopu projekta prekogranične suradnje s Mađarskom, 9-10. listopada, 2011., Osijek
- Radionica o voćarskoj proizvodnji u sklopu prekogranične suradnje sa Srbijom, 22. listopada, 2011., Tavankut, Republika Srbija
- TAIEX radionica o Trichinella-i, u suorganizaciji HAH-a, 7. studenog, 2011., Zagreb
- 12. godišnja konferencija za odnose s javnošću HUOJ-a, 24. studenog 2011., Zagreb
- Dietary Habits in Greece and Food Safety: How safe Greek consumers feel?", 4.-7. prosinca 2011., Atena, Grčka
- Radionica o mogućnosti korištenja fondova EU kroz model prekogranične suradnje s Mađarskom, 7. prosinca 2011., Osijek
- Poslovni skup „Žene u biznisu 2011.“, 8. prosinca 2011., Zagreb
- TAIEX radionica "Ravnoteža između prava na slobodan pristup informacijama i zaštite pojedinca, 13. prosinca, 2011., Zagreb
- TAIEX - Workshop on Official controls of Waters (Natural Spring, Mineral and Bottled Waters), 16. prosinca 2011., Vukovar

Sudjelovanje na EFSA-inim seminarima, studijskim putovanjima i radnim grupama

- EFSA Scientific Network for Risk Assessment of Nanotechnologies in Food and Feed meeting, 21.-23. veljače 2011., Parma, Italija
- "Seminar on Chemical Contaminants and Emerging Risks" 6 - 7. travnja 2011., Ankara, Turska
- EFSA 11th Meeting between Focal Points and EFSA, 10.-11. svibnja 2011., Kopenhagen, Danska
- EFSA 5th Meeting of the expert group for chemical occurrence data, 6. -7. lipnja 2011., Parma, Italija
- EFSA 5th Meeting of the MRA Network, lipanj 2011., Parma, Italija
- EFSA 23rd Meeting of the Task force on Zoonoses Dana Collection, lipanj 2011., Parma, Italija

Sudjelovanje na okruglim stolovima ili radionicama u organizaciji HAH-a

- IV. Mikrobiološki kongres, Okrugli stol "Gospodarski i zdravstveni mikotoksinski rizici", listopad 2011., Primošten
- „Cijene hrane – od krize ka stabilnosti“ – Međunarodni skup povodom obilježavanja Svjetskog dana hrane, 25. listopada 2011., Osijek
- TAIEX Workshop on Control, monitoring and diagnosis of Trichinella and other parasitic foodborne diseases, 7. studenog 2011., Zagreb

